

המקומון - העדכון היומי לרשויות המקומיות

הנוסחה הראויה לחישוב רכיב התמורה

עמ 8382/19 מ.ג.ע.ר בע"מ נ' מועצה מקומית קציר-חריש

לאחרונה קיבל בית המשפט העליון באופן חלקי ערעור על פסק דין שניתן בבית המשפט לעניינים מנהליים בחיפה, במסגרתו בחן בית המשפט את הנוסחה הראויה לחישוב רכיב התמורה במכרזים.

באותו מקרה פירסמה המועצה המקומית קציר חריש מכרז למתן שירותי גבייה. הנוסחה לחישוב רכיב המחיר במכרז (אשר היווה 60% מהניקוד הכולל, היתה כדלהלן:

"מציע אשר עומד בכל תנאי הסף שהציע את המחיר הנמוך ביותר יקבל את מירב הנק' לפרמטר זה, קרי 60. כל שאר הצעות ינוקדו ביחס להצעה הזולה זו כדלקמן:

ניקוד הצעת המחיר יעשה בהתאם לנוסחה הבאה:

$$\text{ציון רכיב המחיר} = \frac{\text{ההצעה הנמוכה ביותר}}{\text{ההצעה הנבחרת}} \times 100 \times 60\%$$

את הצעת המחיר היה על המציע להציע כאחוז הנחה מהמחיר המירבי שנקבע במכרז.

ועדת המכרזים הציבה בנוסחה את אחוז ההנחה שניתנה, תוך שהפכה בין המונה למכנה, שאחרת ההצעה הגבוהה יותר היתה מקבלת את מרבית הנקודות. על פי חישוב זה יחד עם רכיב האיכות זכתה במכרז חברת מיתר.

המערערת (חברת מ.ג.ע.ר) פנתה לוועדת המכרזים בטענה כי על ועדת המכרזים היה לחשב את המרכיב הכספי, כך שנוסחת הניקוד תהיה על בסיס סכום ההצעה (שמתקבל בהכפלה של המחיר המרבי בשיעור ההנחה שהציע המציע), ובשקלול המרכיב הקבוע והאופציונלי על פי הנוסחה לעיל. לשיטתה, הוועדה לא עשתה כן, והציבה בנוסחת הניקוד את שיעורי ההנחה (וזאת באופן שגוי על ידי החלפת המונה במכנה) כך שהניקוד שהתקבל בהצעת המערערת ביחס למרכיב הכספי היה נמוך ב-11.42 נקודות מהניקוד שהיה מתקבל לו החישוב היה נעשה בהתאם לטענותיה.

ועדת המכרזים ובית המשפט לעניינים מנהליים דחו את טענת מ.ג.ע.ר ועל כן הוגש ערעור זה לבית המשפט העליון.

כאמור לעיל בית המשפט העליון קיבל את הערעור בקובעו כי ועדת המכרזים שגתה בכך שהציבה את אחוז ההנחה בנוסחה, מהטעמים כפי שיפורטו להלן. עם זאת בית המשפט לא ביטל את המכרז לאור העובדה שהזוכה כבר החל במתן השירותים אלא קיצר את התקופה למתן השירותים על ידי הזוכה וקבע כי לפני תום התקופה תפרסם המועצה מכרז חדש.

ראשית קבע בית המשפט העליון כי לאור עיקרון השוויון ובהתאם להלכה הפסוקה "יש לבחון את תנאי המכרז כפי שהם נוסחו במסמכי המכרז, וככלל לא יתאפשר לעורך המכרז ליתן "פירוש יצירתי" בדיעבד לתנאים אלה, מה שעלול לגרום לזכייתו של פלוני במקום אלמוני. הדבר אמור במשנה תוקף לעניין נוסחה לחישוב ניקוד הזוכים במכרז, שהיא בבחינת "נשמת אפס" של תנאי המכרז".

בנסיבות דנן סבר בית המשפט כי "פרשנותה של המערערת, כי בנוסחה יש להציב את ההצעות הכספיות, כך שבמונה תוצב ההצעה הנמוכה ביותר (שהינה מחיר הבסיס לאחר שיעור ההנחה שהוצע בה) ואילו במכנה תוצב ההצעה הנבחרת מולה (גם היא על פי מחיר הבסיס לאחר שיעור ההנחה שהוצע בה), מתיישבת מבחינה לשונית ותואמת לנוסחה המפורטת. לעומת זאת, פרשנות המשיבות, שיש להציב בנוסחה את שיעורי ההנחה שהוצעו על ידי הצדדים, אינה מתיישבת כלל, שכן הצבת שיעורי ההנחה בנוסחה מובילה לתוצאה אבסורדית שבה ההצעה היקרה יותר מקבלת ניקוד גבוה יותר מאשר ההצעה הנמוכה". לעניין זה דחה בית המשפט את טענת המועצה כי הפיכת המונה והמכנה הינה בגדר תיקון טעות סופר.

בהמשך קבע בית המשפט העליון כי פרשנותה של המערערת מתיישבת גם עם תכליתה של נוסחת השקלול במכרז, שהינה לאזן בין רכיב המחיר לבין רכיב האיכות, כך שיתכן שבמכרז יזכה מציע שהצעתו אמנם גבוהה במעט מהצעות אחרות, אך הינה איכותית יותר מהן באופן משמעותי. לשם הבהרת טיעון זה הציב בית המשפט הצעות שונות בנוסחה תוך שהוא מראה כי הצבת אחוז ההנחה בנוסחה יביא לפער גדול בניקוד גם כאשר החסכון הכספי זהה. היות ותוצאה זו אינה סבירה ואינה מתיישבת עם הצורך של הנוסחה לתת ביטוי לפער בחסכון הכספי, הרי ברור שיש להציב בנוסחה את ההצעה לאחר חישוב ההנחה ולא את אחוז ההנחה.

בית

המשפט

העליון

קבע כי

על מנת

להגיע

לתוצאה

היעילה

ביותר

במכרז יש

להציב

בנוסחה

את סכום

ההצעה

לאחר

חישוב

שיעור

ההנחה

ולא את

אחוז

ההנחה

שניתנה

בהצעה.